

**Ομιλία Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής
Διακυβέρνησης Αντώνη Μανιτάκη στο συνέδριο του «Economist» - 16η
Συζήτηση Στρογγυλής Τραπέζης με την Ελληνική Κυβέρνηση,
(Transforming uncertainty into stability, wisdom and growth), 3/7/2012**

«Κυρίες και Κύριοι,

είναι ιδιαίτερη τιμή και χαρά για εμένα που βρίσκομαι σήμερα ανάμεσά σας, λίγες μόνο ημέρες μετά την ανάληψη των καθηκόντων μου. Τις τελευταίες δεκαετίες, όλες οι εκθέσεις των διεθνών οργανισμών για την ελληνική οικονομία αναδεικνύουν την ελληνική δημόσια διοίκηση σε έναν από τους βασικούς ανασταλτικούς παράγοντες για την επίτευξη υψηλών ρυθμών οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Στον αναποτελεσματικό δημόσιο τομέα συσσωρεύεται τεράστιος όγκος αρμοδιοτήτων γραφειοκρατικής φύσης, με αποτέλεσμα έναν κυκεώνα υπηρεσιών και οργανισμών που δυσκολεύονται να συντονιστούν και να επιτελέσουν τον αναπτυξιακό ρόλο που έχει ανάγκη η χώρα.

Η ελληνική ιδιαιτερότητα έγκειται στο ότι το πρόβλημα του δημόσιου τομέα δεν είναι το μέγεθός του, καθώς αυτό δεν αποκλίνει σημαντικά ως προς τον αριθμό των υπαλλήλων και τη δημόσια δαπάνη για μισθούς και λειτουργικά έξοδα από τον αντίστοιχο μέσο όρο των λοιπών κρατών-μελών στην Ε.Ε. Είναι κυρίως το πρόβλημα της χαμηλής αποδοτικότητας, δεδομένου ότι σε σχέση με το ύψος των δημόσιων δαπανών ως ποσοστού του ΑΕΠ, ο δημόσιος τομέας παράγει λίγες και χαμηλής ποιότητας δημόσιες υπηρεσίες προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Είναι ενδεικτικό ότι σύμφωνα με πρόσφατους υπολογισμούς το κόστος των γραφειοκρατικών βαρών στους πολίτες και τις επιχειρήσεις ανέρχεται σε περίπου 8% του παραγόμενου ΑΕΠ, το οποίο προσεγγίζει το ποσό των 20 δις Ευρώ. Παρόλαυτά, η χαμηλή ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών σε κρίσιμους τομείς όπως η υγεία και

η παιδεία ωθεί τους πολίτες να προσφεύγουν σε ιδιωτικούς παρόχους. Η πραγματικότητα αυτή οδηγεί σε τεράστιες ανισότητες ευκαιριών και σε αποκλεισμό της πρόσβασης των αδύναμων κοινωνικών ομάδων σε βασικές υπηρεσίες.

Η απάντηση στα κρίσιμα αυτά ζητήματα πρέπει να στηρίζεται σε δύο άξονες. Πρώτον, η οικονομική ανάκαμψη της χώρας έχει ανάγκη μια αποτελεσματική διοίκηση, μια κινητήρια δύναμη που θα ασκεί επιτελικό ρόλο, κατευθύνοντας την επενδυτική δραστηριότητα στους τομείς στους οποίους παρουσιάζονται συγκριτικά πλεονεκτήματα, μέσω αποτελεσματικών προτρεπτικών θεσμικών και χρηματοδοτικών κινήτρων για την αντιστάθμιση του επενδυτικού ρίσκου που αντιμετωπίζουν οι φορείς της πραγματικής οικονομίας λόγω της ύφεσης. Η κρίσιμη αυτή λειτουργία είναι σήμερα εξαιρετικά αποδυναμωμένη, καθώς οι κρατικές δομές είναι επιφορτισμένες με τεράστιο όγκο αρμοδιοτήτων γραφειοκρατικής διεκπεραίωσης, οι οποίες επιβαρύνουν τον πολίτη και απορροφούν υψηλό ποσοστό των λιγοστών πόρων του κρατικού προϋπολογισμού. Είναι ενδεικτικό ότι σύμφωνα με τα στοιχεία του προϋπολογισμού του τρέχοντος έτους η σχέση των ανελαστικών δαπανών των κεντρικών υπηρεσιών των υπουργείων προς τις ελαστικές διαμορφώνεται κατά μέσο όρο σε 3 προς 1. Συνεπώς, αν εξαιρεθούν τα κονδύλια του ΕΣΠΑ, τα περιθώρια άσκησης αναπτυξιακής πολιτικής είναι απαγορευτικά.

Δεύτερον, η πρωτοφανής ύφεση που μαστίζει την ελληνική οικονομία και συρρικνώνει τις θέσεις εργασίας, τα οικογενειακά εισοδήματα και τη δυναμική των ιδιωτικών επενδύσεων διαμορφώνει ένα νέο πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας του κράτους. Δεδομένου ότι τα αιτήματα των πολιτών για παροχή υπηρεσιών στην υγεία, την πρόνοια, την παιδεία και την απασχόληση αυξάνονται ραγδαία, υπάρχει άμεση ανάγκη στοχευμένης ενίσχυσης των κοινωνικών δομών, ιδίως σε τοπικό επίπεδο, ώστε να αναπτυχθεί ένα δίκτυο υπηρεσιών που θα λειτουργήσει ως ισχυρό ανάχωμα στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Υπό την πίεση της δεινής δημοσιονομικής κατάστασης οι αλλαγές στο κράτος εμφανίζονται ως μονόδρομος. Αυτό όμως δεν ισχύει και για τη στόχευση των

αλλαγών αυτών. Υπό τις παρούσες συνθήκες οι περικοπές χωρίς ταυτόχρονη ριζική αναδιοργάνωση του δημόσιου τομέα οδηγούν σε αδιέξοδο. Η οριζόντια περικοπή προσωπικού, χωρίς προηγούμενη αξιολόγηση και εκτίμηση των αναγκών των δημόσιων υπηρεσιών για τον εντοπισμό του πραγματικά πλεονάζοντος προσωπικού, δημιουργεί τεράστιες ελλείψεις σε δομές που παρέχουν κρίσιμες υπηρεσίες στους πολίτες, ενώ την ίδια στιγμή παραμένουν ανέπαφοι οργανισμοί των οποίων η κατάργηση ή η συγχώνευση δεν θα είχε σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Οι δύο παραπάνω άξονες της μεταρρύθμισης θα συμβάλουν στην ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας διαχείρισης και υπέρβασης της κρίσης και διαμόρφωσης ενός νέου αναπτυξιακού μοντέλου στη χώρα.

Η αναδιοργάνωση της διοίκησης μπορεί να επιφέρει τεράστιες οικονομίες κλίμακας και τη δημιουργία πλεονασμάτων για την ανάπτυξη εξωστρεφών πολιτικών ως προς την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας και την ανάπτυξη της πρωτογενούς έρευνας και της παιδείας. Στοχευμένες ρυθμιστικές παρεμβάσεις, οι αποκρατικοποιήσεις, η κατάργηση και συγχώνευση φορέων του Δημοσίου, διαχέουν επαγγελματικές ευκαιρίες στους άνεργους και απελευθερώνουν κρατικούς πόρους που μπορούν να επενδυθούν σε υπηρεσίες απαραίτητες για την κοινωνική συνοχή.

Σε στενή και εντατική συνεργασία με τους ευρωπαϊούς εταίρους μας, την task force και τη Γαλλική Κυβέρνηση διαμορφώνουμε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα παρεμβάσεων για την ριζική αναμόρφωση του ελληνικού διοικητικού συστήματος. Στις απόλυτες προτεραιότητες των επόμενων μηνών είναι:

A) Η επίσπευση των διαδικασιών συνολικής αξιολόγησης των δομών και του προσωπικού όλων των φορέων του δημόσιου με κριτήριο την ποιότητα, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

B) Στην άμεση ανάληψη πρωτοβουλιών με στόχο την απλούστευση των διαδικασιών και τη μείωση των διοικητικών βαρών ιδιαίτερα σε τομείς που

επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και την επιχειρηματικότητα. Η επιτάχυνση του προγράμματος μείωσης της γραφειοκρατίας και άρσης των διοικητικών βαρών προϋποθέτει το συνολικό επανασχεδιασμό των διαδικασιών και την εισαγωγή νέων προτύπων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με στόχο τη μείωση του κόστους, την ενίσχυση του ποιοτικού ελέγχου των παρεχόμενων υπηρεσιών και τον περιορισμό της διαφθοράς.

Γ) Η καθιέρωση μιας νέας πολιτικής συντονισμού της κυβερνητικής δράσης που θα οδηγήσει στην άμεση βελτίωση του βαθμού συνοχής του κυβερνητικού έργου και την αντιμετώπιση του κρίσιμου ζητήματος των αλληλεπικαλύψεων και συναρμοδιοτήτων που οδηγούν σε σημαντικές καθυστερήσεις στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων.

Βασικός παράγοντας και κινητήρια δύναμη για την αποτελεσματική λειτουργία της δημόσιας διοίκησης αποτελεί το ανθρώπινο δυναμικό στην απόδοση του οποίου στηρίζεται η επιτυχία του μεταρρυθμιστικού μας προγράμματος. Η αναδιάρθρωση της διοίκησης δεν μπορεί να συντελεστεί δίχως την αποφασιστική συνδρομή των δημοσίων υπαλλήλων. Πρέπει η διοίκηση να ενστερνιστεί το πνεύμα της ανανέωσης και ο διοικητικός υπάλληλος να βιώσει τη μεταρρύθμιση σαν δικό του δημιούργημα, σαν ένα σύγχρονο όραμα της κοινωνίας μας, ούτως ώστε να πάρει πρωτοβουλίες, να απελευθερωθεί η φαντασία του από τα περιττά γραφειοκρατικά βάρη και να δημιουργήσει. Και αυτό βέβαια δεν μπορεί να επιτευχθεί μέσα σε συνθήκες δραστηκής μείωσης αποδοχών και εργασιακής ανασφάλειας που θίγουν την αξιοπρέπειά του.

Γνωρίζω ότι έχουμε καθυστερήσει. Σας διαβεβαιώνω, ωστόσο, ότι μέσα στις επόμενες 100 ημέρες θα προχωρήσουμε αποφασιστικά και αποτελεσματικά στην εφαρμογή της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης. Δεν υπάρχει καμία περίοδος χάριτος. Η χώρα βρίσκεται σε συνθήκες έκτακτης οικονομικής ανάγκης που καθιστούν αναγκαία τη δημιουργία μιας σύγχρονης διοίκησης, αντάξιας ενός Κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ευχαριστώ»